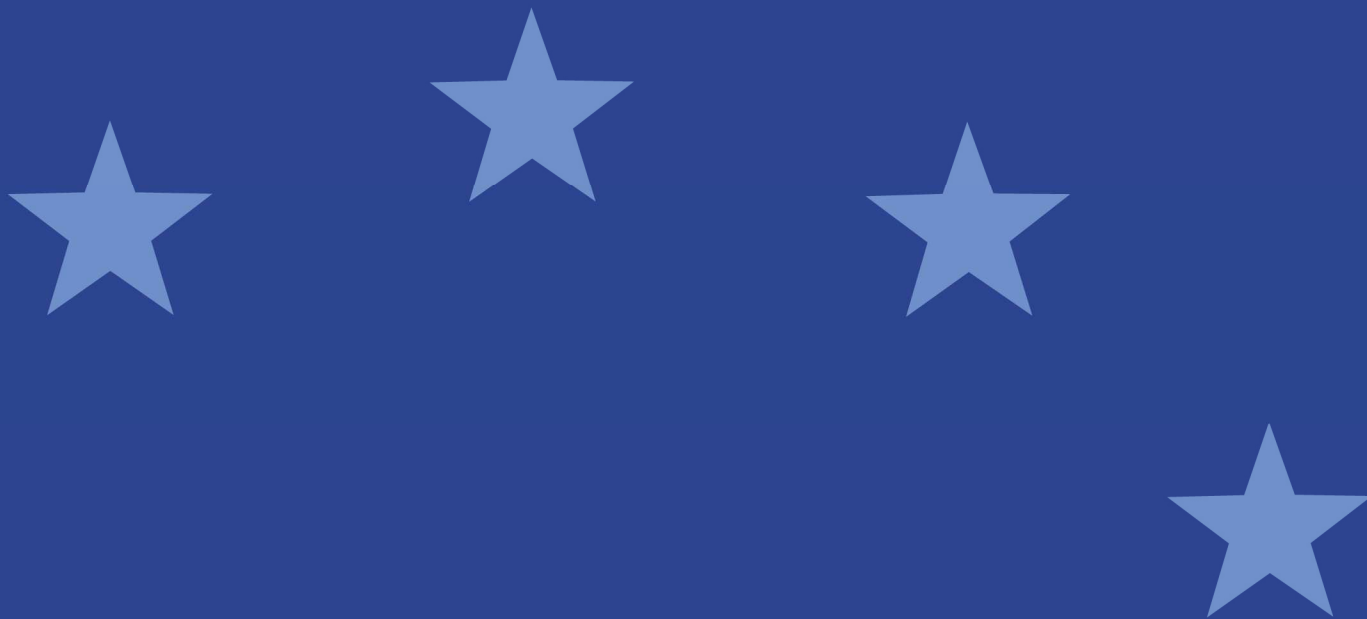

European Securities and
Markets Authority

Kompetentingų institucijų ir KIPVPS valdymo įmonių gairės

Gairės, skirtos biržoje prekiaujamiems fondams (ETF) ir kitiems KIPVPS

Turiny

I.	Taikymo sritis	3
II.	Sąvokos	3
III.	Tikslas	4
IV.	Pareiga laikytis gairių ir teikti pranešimus	5
V.	Indeksą sekantys KIPVPS	5
VI.	Indeksą sekantys svertiniai KIPVPS	6
VII.	Identifikacinis trumpinys „UCITS ETF“ ir susijusios informacijos pateikimas	6
VIII.	Aktyviai valdomi UCITS ETF	7
IX.	Politika antrinės rinkos UCITS ETF investuotojų atžvilgiu	7
X.	Našūs portfelio valdymo metodai	7
XI.	Išvestinės finansinės priemonės	9
XII.	Dėl išvestinių finansinių priemonių už biržos ribų sudarytų sandorių užstato valdymas ir našūs portfelio valdymo metodai	9
XIII.	Finansiniai indeksai	12
XIV.	Pereinamojo laikotarpio nuostatos	14

I. Taikymo sritis

1. Šios gairės taikomos pagal KIPVPS direktyvos 97 straipsnį paskirtoms kompetentingoms institucijoms, KIPVPS valdymo įmonėms ir KIPVPS, veikiančioms kaip savarankiškos investicinės bendrovės, kurių nevaldo valdymo įmonės.
2. 2012 m. gruodžio 18 d. ESMA paskelbė gaires dėl biržoje prekiaujamų fondų (ETF) ir kitų KIPVPS klausimų (ESMA/2012/937, pirminės gairės). Pirminės gairės pradėtos taikyti 2013 m. vasario 18 d., jas paskelbus (skirtingomis kalbomis) ESMA interneto svetainėje. Šių gairių pereinamojo laikotarpio nuostatos baigė galioti 2014 m. vasario 18 d. Po to ESMA paskelbė dabartinę gairių versiją (ESMA/2014/937, peržiūrėtos gairės), kurioje išdėstytos pakeistos nuostatos dėl užstato diversifikavimo (43 punkto e papunktis ir 48 punktas). Peržiūrėtų gairių 43 punkto e papunktis ir 48 punktas taikomi praėjus dviem mėnesiams nuo peržiūrėtų gairių paskelbimo (skirtingomis kalbomis) ESMA interneto svetainėje. Pereinamojo laikotarpio nuostatos, taikytinos 43 punkto e papunkčiui ir 48 punktui, išdėstytos 70 ir 71 punktuose. Tai reiškia, kad iki peržiūrėtų gairių paskelbimo veikusiems KIPVPS suteikiamas 12 mėnesių laikotarpis užtikrinti peržiūrėtų gairių 43 punkto e papunkčio ir 48 punkto laikymąsi. 7 punkte nustatyti pranešimų teikimo reikalavimai peržiūrėtų gairių 43 punkto e papunktyje ir 48 punkte išdėstytoms nuostatomis taikomi praėjus dviem mėnesiams nuo peržiūrėtų gairių paskelbimo (skirtingomis kalbomis) ESMA interneto svetainėje. Siekiant išvengti neaiškumų, pažymėtina, kad pirminių gairių nuostatos, kurios nebuvo pakeistos peržiūrėtomis gairėmis, toliau taikomos nuo 2013 m. vasario 18 d. (atitinkamai nuo 2014 m. vasario 18 d., jei joms taikoma viena iš pereinamojo laikotarpio nuostatų).

II. Sąvokos

3. Jei nėra nurodyta kitaip, terminai, kurie yra vartojami KIPVPS direktyvoje, turi tą pačią reikšmę ir šiose gairėse. Be to, taikomos šios sąvokos:

Aktyviai valdomas UCITS ETF Aktyviai valdomas UCITS ETF – tai toks UCITS ETF, kurio valdytojas, atsižvelgdamas į investavimo tikslus ir politiką, savo nuožiūra nustato portfelio sudėtį (skirtingai nuo tokio UCITS ETF, kuris atkartoja indeksą ir veikti savo nuožiūra negali). Aktyviai valdomas UCITS ETF paprastai stengiasi indeksą pranokti.

Metinis sekimo nuokrypis Skirtumas tarp *indeksą sekančio KIPVPS* metinės gražos ir sekamo indekso metinės gražos

Investavimui tinkamo turto direktyva Europos Komisijos direktyva 2007/16/EB, įgyvendinanti Tarybos direktyvą 85/611/EEB dėl įstatymų ir kitų teisės aktų, susijusių su kolektyvinio investavimo į perleidžiamus vertybinius popierius subjektais (KIPVPS), derinimo, patikslinant tam tikrus apibrėžimus¹

¹ OL L 79, 2007.03.20, p 11

<i>UCITS ETF</i>	UCITS ETF yra toks KIPVPS, kurio bent viena vienetų ar akcijų klase visą dieną bent vienoje reguliuojamoje rinkoje ar daugiašalės prekybos sistemoje prekiauja bent vienas rinkos formuotojas, kuris imasi veiksmų, kad fondo vienetų ar akcijų biržos vertė reikšmingiau nesiskirtų nuo grynosios jo aktyvų vertės arba, jei taikoma, nuo orientacinės grynosios aktyvų vertės.
<i>Bendro Europos pinigų rinkos fondų apibrėžimo gairės</i>	Europos vertybinių popierių rinkos priežiūros institucijų komiteto gairės dėl bendro Europos pinigų rinkos fondų apibrėžimo (Nuoroda CESR/10-049)
<i>Tinkamo turto KIPVPS investavimui gairės</i>	Europos vertybinių popierių rinkos priežiūros institucijų komiteto paskelbtos tinkamo turto KIPVPS investavimui gairės (CESR/07-044b)
<i>KIPVPS taikomos rizikos vertinimo ir bendros pozicijos apskaičiavimo bei sandorio šalies rizikos gairės</i>	Europos vertybinių popierių rinkos priežiūros institucijų komiteto paskelbtos KIPVPS taikomos rizikos vertinimo ir bendros pozicijos apskaičiavimo bei sandorio šalies rizikos gairės (Nuoroda CESR/10-788)
<i>Orientacinė grynoji aktyvų vertė</i>	Kelis kartus per dieną matuojama UCITS ETF grynoji aktyvų vertė pagal pačią naujausią informaciją. <i>Orientacinė grynoji aktyvų vertė</i> nėra vertė, kuria investuotojai antrinėje rinkoje perka ir parduoda savo vienetus ar akcijas.
<i>Indeksą sekantis KIPVPS</i>	KIPVPS, kurio strategija – atkartoti arba sekti indeksą ar indeksus, pvz., taikant sinteze paremtą ar fizinio atkartojimo modelį.
<i>Indeksą sekantis svertinis KIPVPS</i>	KIPVPS, kurio strategija – indekso atžvilgiu turėti skolintomis lėšomis paremtas pozicijas arba pozicijas skolintomis lėšomis paremto indekso atžvilgiu.
<i>Daugiašalės prekybos sistema</i>	Daugiašalės prekybos sistema, kuri yra apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2004/39/EB dėl finansinių priemonių rinkų ² 14 straipsnyje.
<i>KIPVPS direktyva</i>	2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/65/EB dėl įstatymų ir kitų teisės aktų, susijusių su kolektyvinio investavimo į perleidžiamus vertybinius popierius subjektais (KIPVPS), derinimo (nauja redakcija)
<i>Indekso sekimo paklaida</i>	Kintantis skirtumas tarp indeksą sekančio KIPVPS grąžos ir sekamo indekso (ar sekamų indeksų) grąžos.

III. Tikslas

- Šių gairių tikslas – apsaugoti investuotojus, pateikiant gaires apie tai, kokią informaciją būtina pateikti apie indeksą sekančius KIPVPS ir UCITS ETF, ir nurodant našius portfelio valdymo metodus bei konkrečias taisykles, kurių turi laikytis KIPVPS, už biržos ribų sudarydami sandorius dėl

² OL L 145, 2004.04.30. p 1.

išvestinių finansinių priemonių. Galiausiai, gairėse yra nustatyti kriterijai, kuriuos turi atitikti finansiniai indeksai, į kuriuos investuoja KIPVPS.

IV. Pareiga laikytis gairių ir teikti pranešimus

Gairių statusas

5. Šiame dokumente pateikiamos pagal ESMA reglamento³ 16 straipsnį parengtos gairės. Pagal šio reglamento 16 straipsnio 3 dalį kompetentingos institucijos ir finansų rinkos dalyviai privalo vykdyti šių gairių reikalavimus.
6. Kompetentingos institucijos, kurioms taikomos šios gairės, turėtų laikytis gairių reikalavimų, įtraukdamos juos į savo vykdomą priežiūros veiklą, įskaitant ir tuos atvejus, kai tam tikros gairės yra skirtos pirmiausia finansų rinkų dalyviams.

Pareiga teikti pranešimus

7. Kompetentingos institucijos, kurioms taikomos šios gairės, turi pranešti *Europos vertybinių popierių ir rinkų institucijai*, ar jos laikosi ir ar ketina laikytis šių gairių, nurodamos jų nesilaikymo priežastį iki 2 mėnesiai nuo paskelbimo dienos. Pranešimų formą galima rasti ESMA interneto svetainėje.
8. KIPVPS valdymo įmonės ir KIPVPS, veikiantys kaip savarankiškos investicinės bendrovės, kurių nevaldo valdymo įmonės, neprivalo ESMA pranešti, ar jos laikosi šių gairių.

V. Indeksą sekantys KIPVPS

9. Indeksą sekančių KIPVPS prospekte turėtų būti ši informacija:
 - a) aiškus indeksų aprašymas, įskaitant informaciją apie juos sudarančius komponentus. Kad nereiktų tokio dokumento dažnai atnaujinti, prospekte investuotojams galima pateikti nuorodą į tinklalapį, kuriame paskelbta tiksli indeksų sandara;
 - b) informacija apie tai, kaip bus sekama indeksu (pavyzdžiui, ar bus taikomas fizinio atkartojimo modelis, paremtas visu indeksu ar tik tam tikra jo imtimi, ar sinteze paremtas atkartojimo modelis), ir apie pasirinkto metodo pasekmes investuotojams, susijusias su pamatinio indekso ir sandorio šalies rizika;
 - c) informacija apie tikėtiną indekso sekimo paklaidos dydį, esant įprastoms rinkos sąlygoms;

³ 2010 m. lapkričio 24 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 1095/2010, kuriuo įsteigiama Europos priežiūros institucija (Europos vertybinių popierių ir rinkų institucija) ir iš dalies keičiamas Sprendimas Nr. 716/2009/EB bei panaikinamas Komisijos sprendimas 2009/77/EB.

- d) veiksmų, tokių kaip sandorių kaina, maži nelikvidūs komponentai, dividendų reinvestavimas ir t. t., kurie gali daryti poveikį indeksą sekančio KIPVPS galimybei atkartoti indeksų rezultatus, aprašymas.
- 10. Informacijos, kurią būtina pateikti pagal nurodytą 9 punkto b papunktį, santrauka turi būti taip pat pateikta investuotojams skirtame pagrindinės informacijos dokumente.
- 11. Indeksą sekančių KIPVPS metinėse ir pusmetinėse ataskaitose turėtų būti nurodyta ataskaitinio laikotarpio pabaigos indekso sekimo paklaida. Metinėje ataskaitoje turėtų būti paaiškintas atitinkamo laikotarpio pabaigoje susidaręs skirtumas tarp tikėtinos ir faktiškai esamos indekso sekimo paklaidos. Metinėje ataskaitoje taip pat turėtų būti atskleistas ir paaiškintas per metus susidaręs skirtumas tarp KIPVPS rezultatų ir sekamo indekso rezultatų.

VI. Indeksą sekantys svertiniai KIPVPS

- 12. Indeksą sekantys svertiniai KIPVPS privalo laikytis KIPVPS direktyvos 51 straipsnio 3 dalyje prisiimtai bendrai rizikos apimčiai nustatytų ribų ir taisyklių. Savo bendrą išvestinių finansinių priemonių poziciją jie turėtų apskaičiuoti taikydami arba išsipareigojimų metodiką, arba santykinės vertės pokyčio rizikos vertinimo metodiką pagal KIPVPS taikomose rizikos vertinimo ir bendros pozicijos apskaičiavimo bei sandorio šalies rizikos gairėse nustatytas taisykles. Prisiimtos bendros rizikos apimties apribojimai taikomi ir svertinius indeksus atkartojantiems KIPVPS.
- 13. Indeksą sekančių svertinių KIPVPS prospekte turėtų būti ši informacija:
 - a) svertų taikymo politikos ir jos įgyvendinimo (t. y. ar svertai yra indekso lygmens, ar atsiranda priklausomai nuo to, kaip KIPVPS įgyja pozicijas, siejamas su indeksu) aprašymas, svertinių priemonių (jei jos taikomos) kaina ir su šia politika susijusi rizika;
 - b) svertinių priemonių atvirkštinio poveikio (t. y. trumpalaikės rizikos) aprašymas;
 - c) aprašymas, kaip KIPVPS rezultatai gali reikšmingai skirtis nuo indekso rezultatų kartotinio per vidutinės trukmės ar ilgą laikotarpį.
- 14. Šios informacijos santrauka taip pat turėtų būti pateikta investuotojams skirtame pagrindinės informacijos dokumente.

VII. Identifikacinis trumpinys „UCITS ETF“ ir susijusios informacijos pateikimas

- 15. KIPVPS ETF turėtų vartoti identifikacinį trumpinį „UCITS ETF“, kuris nurodo, kad tai yra biržoje prekiaujamas fondas. Šis trumpinys turėtų būti vartojamas kartu su fondo pavadinimu, jo taisyklėse ar steigimo dokumente, prospekte, investuotojams skirtame pagrindinės informacijos dokumente ir rinkodaros pranešimuose. Trumpinys „UCITS ETF“ turėtų būti vartojamas visomis ES kalbomis.
- 16. KIPVPS, kuris nėra UCITS ETF (kaip jis yra apibrėžtas šiose gairėse) neturėtų vartoti nei trumpinio „UCITS ETF“, nei „ETF“, nei „biržoje prekiaujamas fondas“.
- 17. Savo prospekte, investuotojams skirtame pagrindinės informacijos dokumente ir rinkodaros pranešimuose UCITS ETF turėtų aiškiai apibrėžti savo politiką portfelio skaidrumo atžvilgiu ir

nurodyti, kur yra skelbiama informacija apie jo portfelį ir, jei taikoma, apie orientacinę grynąją jo aktyvų vertę.

18. Savo prospekte UCITS ETF taip pat turėtų aiškiai nurodyti, kaip ir koku dažnumu yra apskaičiuojama orientacinė grynoji jo aktyvų vertė.

VIII. Aktyviai valdomi UCITS ETF

19. Savo prospekte, investuotojams skirtame pagrindinės informacijos dokumente ir rinkodaros pranešimuose aktyviai valdomas UCITS ETF turi aiškiai investuotojams nurodyti, kad jis yra būtent aktyviai valdomas UCITS ETF.
20. Savo prospekte, investuotojams skirtame pagrindinės informacijos dokumente ir rinkodaros pranešimuose aktyviai valdomas UCITS ETF turėtų aiškiai nurodyti, kaip jis įgyvendins nurodytą investicinę politiką ir atitinkamais atvejais savo ketinimą pranokti indeksą.

IX. Politika antrinės rinkos UCITS ETF investuotojų atžvilgiu

21. Tais atvejais, kai antrinėje rinkoje pirktų UCITS ETF vienetų fondas neišperka, fondo prospekte ir rinkodaros pranešimuose turėtų būti toks perspėjimas:
22. „Antrinėje rinkoje pirktų UCITS ETF vienetų ir akcijų tiesiai parduoti fondui paprastai negalima. Antrinėje rinkoje investuotojai perka ir parduoda vienetus ir akcijas, pasinaudodami tarpininko (pvz., brokerio) paslaugomis, ir už tai jiems gali tekti mokėti tam tikrą mokestį. Be to, perkant vienetus ir akcijas, investuotojams gali tekti mokėti daugiau nei dabartinė grynoji jų aktyvų vertė, o parduodant juos, jie gali gauti mažiau nei dabartinė grynoji jų aktyvų vertė“.
23. Jei UCITS ETF vienetų ar akcijų vertė vertybinių popierių biržoje reikšmingai skiriasi nuo gryniosios jų aktyvų vertės, antrinėje rinkoje vienetus ar akcijas (arba teisę įsigyti vienetus ar akcijas, suteiktą platinant atitinkamus vienetus ir akcijas) įsigijusiems investuotojams turėtų būti leidžiama juos parduoti tiesiai UCITS ETF fondui. Pavyzdžiui, tai gali būti taikoma tokiais atvejais, kai rinka sutrinka dėl to, kad nėra rinkos formuotojo. Tokiais atvejais reguliuojamai rinkai turi būti pranešta, kad UCITS ETF yra pasirengęs tiesiai atpirkti tokius vienetus ar akcijas.
24. Savo prospekte UCITS ETF turėtų paaiškinti, kokius veiksmus antrinėje rinkoje vienetus ar akcijas įsigiję investuotojai turėtų atlikti, jei susidarytų šių gairių 23 punkte aprašytos aplinkybės, ir kiek jiems tai galėtų kainuoti. Kaina neturėtų būti nepagrįstai didelė.

X. Našūs portfelio valdymo metodai

25. Savo prospekte KIPVPS investuotojams turėtų aiškiai nurodyti, kad jis ketina taikyti KIPVPS direktyvos 52 straipsnio 2 dalyje ir Investavimui tinkamo turto direktyvos 11 straipsnyje nurodytus metodus ir priemones, ir išsamiai apibūdinti su tokia veikla susijusią riziką, įskaitant kitos šalies riziką ir galimus interesų konfliktus, bei poveikį KIPVPS rezultatams. Tokie metodai ir priemonės turėtų būti taikomos, atsižvelgiant į geriausius KIPVPS interesus.
26. Vadovaudamiesi Investavimui tinkamo turto direktyvos 11 straipsniu, KIPVPS, taikantys našius portfelio valdymo metodus, turėtų užtikrinti, kad su tokia veikla susijusi rizika bus tinkamai pastebėta KIPVPS rizikos valdymo procese.

27. Vadovaujantis KIPVPS investavimui tinkamo turto gairių 24 punktu, dėl perleidžiamoms vertybiniam popieriams ir pinigų rinkų priemonėms taikomų metodų ir priemonių, neturėtų
 - a) keistis KIPVPS deklaruoti investiciniai tikslai; arba
 - b) reikšmingai padidėti papildoma rizika palyginti su iš pradžių pardavimo dokumentuose aprašyta rizikos politika.
28. Prospekte KIPVPS turėtų atskleisti politiką, taikomą tiesioginėms ir netiesioginėms veiklos sąnaudoms bei mokesčiams už fondui suteiktas paslaugas, susijusias su našių portfelio valdymo metodų taikymu, kuriuos galima išskaičiuoti iš pajamų. Į šias sąnaudas ir mokesčius neturėtų būti įtrauktos paslėptos pajamos. KIPVPS turėtų atskleisti subjektų, kuriems mokamos tiesioginės ir netiesioginės sąnaudos bei mokesčiai, tapatybę ir nurodyti, ar jie yra su KIPVPS valdymo įmone ar depozitoriumu susiję subjektai.
29. Visos įplaukos, gaunamos iš našaus portfelio valdymo metodų taikymo, atėmus tiesiogines ir netiesiogines veiklos sąnaudas, turi būti gražintos KIPVPS.
30. KIPVPS privalo užtikrinti, kad bet kuriuo metu galės susigrąžinti paskolintą vertybinį popierių arba nutraukti bet kurį pasirašytą vertybinių popierių skolinimo susitarimą.
31. Atvirkštinio atpirkimo sutartį sudarantis KIPVPS turėtų užtikrinti, kad būtų galima bet kuriuo metu atsiimti visą grynujų pinigų sumą arba nutraukti atvirkštinio atpirkimo sutartį išlaikant sukauptas palūkanas, arba atsižvelgiant į rinkos vertę. Kai grynujų pinigų suma gali būti bet kuriuo metu atsiimama remiantis rinkos verte, grynoji KIPVPS aktyvų vertė turėtų būti apskaičiuojama atsižvelgiant į atvirkštinio atpirkimo sutarties rinkos vertę.
32. Atpirkimo sutartį sudarantis KIPVPS turėtų užtikrinti, kad būtų galima bet kuriuo metu atsiimti atpirkimo sutarties dalyku esančius vertybinius popierius arba nutraukti savo sudarytą atpirkimo sutartį.
33. Terminuotos (ne ilgesnės nei septynių dienų trukmės) atpirkimo ir atvirkštinio atpirkimo sutartys turėtų būti laikomos sutartimis, kurių nuostatos leidžia KIPVPS atsiimti aktyvus bet kuriuo metu.
34. Našaus portfelio valdymo sandorius sudarę KIPVPS, nustatydami likvidumo rizikos valdymo procesą, turėtų atsižvelgti į šią veiklą, kad galėtų užtikrint, jog bet kuriuo metu galės įvykdyti savo vertybinių popierių atpirkimo įsipareigojimus.
35. KIPVPS metinėje ataskaitoje turėtų būti pateikta ši išsami informacija:
 - a) prisiimta rizika dėl našių portfelio valdymo metodų taikymo;
 - b) kitos sandorio šalies (arba kitų šalių), dalyvaujančios sandoriuose dėl tokių našių portfelio valdymo metodų taikymo, tapatybė;
 - c) KIPVPS gauto kitos sandorio šalies rizikai mažinti skirto užstato rūšis ir dydis; ir
 - d) per visą ataskaitinį laikotarpį našaus portfelio valdymo metodų generuotos pajamos ir dėl jų patirtos tiesioginės bei netiesioginės veiklos sąnaudos bei mokesčiai.

XI. Išvestinės finansinės priemonės

36. Kai KIPVPS sudaro apsikeitimo grąžomis sandorių (angl. *total return swap*) arba investuoja į kitas panašias išvestines finansines priemones, KIPVPS turimas turtas turėtų atitikti KIPVPS direktyvos 52, 53, 54 ir 56 straipsniuose nustatytas investavimo ribas. Pavyzdžiui, kai KIPVPS sudaro turtu nepadengto apsikeitimo sandorių (angl. *unfunded swap*), KIPVPS investicinis portfelis, kurio pagrindu vykdomas apsikeitimas, turėtų atitikti minėtas investavimo ribas.
37. Vadovaujantis KIPVPS direktyvos 51 straipsnio 3 dalimi ir Direktyvos 2010/43/ES 43 straipsnio 5 dalimi, tais atvejais kai KIPVPS sudaro apsikeitimo grąžomis sandorių arba investuoja į kitas panašias išvestines finansines priemones, apskaičiuojant KIPVPS direktyvos 52 straipsnyje nustatytas investicijų ribas, būtina atsižvelgti į išvestinių finansinių priemonių bazines pozicijas.
38. KIPVPS, sudariusio apsikeitimo grąžomis sandorius arba investuojančio į kitas panašias išvestines finansines priemones, prospekte turėtų būti ši informacija:
- a) informacija apie pagrindinę strategiją ir investicinio portfelio sudėtį ar indeksą;
 - b) informacija apie kitas sandorių šalis;
 - c) kitos šalies įsipareigojimų nevykdymo rizikos ir jos poveikio investuotojų grąžai apibūdinimas;
 - d) koku mastu kita šalis prisiima atsakomybę savo nuožiūra nustatyti KIPVPS investicinio portfelio arba bazinių išvestinių finansinių priemonių sudėtį ir valdymą ir informacija apie tai, ar reikalingas kitos šalies pritarimas sudarant KIPVPS investicinio portfelio sandorius; ir
 - e) vadovaujantis 39 punkto nuostatomis, turi būti nurodyta kitos šalies kaip investicijų valdytojo tapatybė.
39. Tais atvejais kai kita šalis savo nuožiūra nustato KIPVPS investicinio portfelio ar bazinės išvestinės priemonės sudėtį ir valdymą, KIPVPS ir kitos šalies susitarimas laikomas investicijų valdymo perdavimo susitarimu ir todėl turi atitikti KIPVPS reikalavimus, taikomus perdavimui.
40. KIPVPS metinėje ataskaitoje turi būti ši informacija:
- a) išvestinėmis finansinėmis priemonėmis įgyta pagrindinė pozicija;
 - b) sandorių, atliktų išvestinėmis finansinėmis priemonėmis, šalių tapatybė; ir
 - c) KIPVPS gauto užstato, kuris yra skirtas kitos sandorio šalies rizikai mažinti, rūšis ir dydis.

XII. Dėl išvestinių finansinių priemonių už biržos ribų sudarytų sandorių užstato valdymas ir našūs portfelio valdymo metodai ⁴

⁴ Šiose gairėse dėl užstato valdymo keičiamas esamų KIPVP subjektams taikomų rizikos vertinimo ir bendros pozicijos apskaičiavimo bei sandorio šalies rizikos gairių langelis Nr. 26 dėl užstato kriterijų, kurių reikia laikytis už biržos ribų sudarytų sandorių dėl išvestinių finansinių priemonių atveju.

41. Apskaičiuojant kitos šalies rizikos ribas pagal KIPVPS direktyvos 52 straipsnį⁵, būtina kartu apjungti riziką, atsiradusią dėl už biržos ribų sudarytų išvestinių finansinių priemonių sandorių ir dėl našių portfelio valdymo metodų taikymo.
42. Visas turtas, kurį KIPVPS gauna taikydamas našius portfelio valdymo metodus, šiose gairėse laikomas užstatu ir privalo atitikti toliau einančiame 43 punkte nustatytus kriterijus.
43. Tai atvejais kai KIPVPS už biržos ribų sudaro sandorius dėl išvestinių finansinių priemonių ir taiko našius portfelio valdymo metodus, visas užstatas kitos sandorio šalies rizikai mažinti privalo visuomet atitikti šiuos kriterijus:
 - a) Likvidumo kriterijus. Visas gautas užstatas, išskyrus grynuosius pinigus, turi būti labai likvidus, ir juo turi būti prekiaujama reguliuojamoje rinkoje arba daugiašalėje prekybos sistemoje skaidriai nustatytais kainomis, kad jį būtų galima greitai parduoti ir gauti kainą, artimą prieš pardavimą atlikto vertinimo metu nustatytai verte. Gautas užstatas taip pat privalo atitikti KIPVPS direktyvos 56 straipsnio nuostatas.
 - b) Vertinimo kriterijus. Gautą užstatą būtina įvertinti bent kartą per dieną, o turtas, kurio kaina labai kinta, išvis neturėtų būti priimamas kaip užstatas, nebent jis būtų įvertintas daug mažesne nei rinkos verte.
 - c) Emitento kredito kokybės kriterijus. Priimtas užstatas turi būti aukštos kokybės.
 - d) Sąsajų (angl. *correlation*) kriterijus. KIPVPS priimtą užstatą turėtų būti išleidęs nuo kitos sandorio šalies nepriklausomas subjektas, ir jis neturėtų būti glaudžiai susijęs su kitos sandorio šalies veiklos rezultatais.
 - e) Užstato diversifikavimas (turto koncentracija). Užstatas turi būti pakankamai diversifikuotas šalių, rinkų ir emitentų atžvilgiu. Laikoma, kad emitento koncentracija atitinka pakankamo diversifikavimo kriterijų, jei KIPVPS iš kitos sandorių dėl našaus portfelio valdymo ir už biržos ribų dėl išvestinių finansinių priemonių sudarytų sandorių šalies gauna užstato krepšelį, kuriame didžiausia pozicija duoto emitento atžvilgiu sudaro ne daugiau kaip 20 proc. grynosios jo turto vertės. Tais atvejais, kai KIPVPS turi pozicijas keleto sandorio šalių atžvilgiu, apskaičiuojant pozicijos vieno emitento atžvilgiu 20 proc. ribą visus užstato krepšelius reikėtų sumuoti. Nukrypstant nuo šio papunkčio, KIPVPS gali kaip visišką užtikrinimą užstatu priimti skirtingus valstybės nareis, vienos ar daugiau jos vietos valdžios institucijų, trečiosios šalies arba viešosios tarptautinės organizacijos, kuriai priklauso viena ar daugiau valstybių narių, išleidžiamus ar garantuojamus perleidžiamuosius vertybinius popierius ir pinigų rinkos priemones. Toks KIPVPS turėtų gauti bent šešių skirtingų emisijų vertybinius popierius, o bet kurios atskiros emisijos vertybiniai popieriai neturėtų sudaryti daugiau kaip 30 proc. grynosios jo turto vertės. KIPVPS, kurie ketina kaip visišką užtikrinimą užstatu priimti valstybės nareis išleidžiamus ar garantuojamus vertybinius popierius, turėtų pateikti šią informaciją KIPVPS prospekte. KIPVPS taip pat turėtų nurodyti valstybes nares, vietos valdžios institucijas ar viešąsias tarptautines organizacijas, išleidžiančias ar garantuojančias vertybinius popierius, kuriuos jie gali priimti kaip užstatą, prilygstantį ne daugiau nei 20 proc. jų grynosios turto vertės.

⁵ Ši nuostata keičia esamų KIPVP subjektams taikomų rizikos vertinimo ir bendros pozicijos apskaičiavimo bei sandorio šalies rizikos gairių langelį Nr. 27 dėl kitos šalies rizikos, atsirandančios dėl našaus portfelio valdymo sandorių, dydžio ribų.

- f) Rizikos valdymo procese turi būti nustatytos, valdomos ir šalinamos visos rizikos rūšys, pavyzdžiui, veiklos ir teisinė rizika.
 - g) Tais atvejais, kai į užstatą perduodama nuosavybės teisė, gautas užstatas turi būti saugomas KIPVPS depozitoriume. Esant kitokiems susitarimams dėl užstato, užstatą gali saugoti trečioji šalis, kuriai turi būti taikoma riziką ribojanti priežiūra ir kuri yra nesusijusi su užstato davėju.
 - h) Susitarimą dėl gauto užstato KIPVPS turi galėti visiškai ir bet kada įvykdyti, neatsiklausdamas ir nelaukdamas pritarimo iš kitos sandorio šalies.
 - i) Užstato, suteikto ne grynaisiais pinigais, negalima parduoti, reinvestuoti ar įkeisti⁶.
 - j) Gautas užstatas grynaisiais pinigais gali būti:
 - saugomas tik kaip indėlis įstaigose, nurodytose KIPVPS direktyvos 50 straipsnio f punkte;
 - investuojamas tik į aukštos kokybės vyriausybines obligacijas;
 - naudojamas atvirkštinio atpirkimo sandorių tikslais su sąlyga, kad sandoriai sudaromi su kredito įstaigomis, kurioms taikoma riziką ribojanti priežiūra, ir KIPVPS gali bet kuriuo metu atsiimti visą grynujų pinigų sumą su sukauptomis palūkanomis;
 - investuojamas į trumpo laikotarpio pinigų rinkos fondus, apibrėžtus *Gairėse dėl bendro Europos pinigų rinkos fondų apibrėžimo*.
44. Reinvestuotas grynujų pinigų užstatas turi būti diversifikuojamas pagal užstatams negrynaisiais pinigais taikomus diversifikavimo reikalavimus.
45. KIPVPS, kuris priima užstatą, prilygstantį bent 30 proc. savo turto, turi turėti atitinkamą testavimo nepalankiausiomis sąlygomis politiką, pagal kurią būtų reguliariai atliekami testai įprastomis ir ypatingomis likvidumo sąlygomis, kad KIPVPS galėtų įvertinti su užstatu susijusią likvidumo riziką. Likvidumo testavimo nepalankiausiomis sąlygomis politikoje turėtų būti nustatyta:
- a) testo nepalankiausio scenarijaus analizė, įskaitant kalibravimą, sertifikavimą ir jautrumo analizę;
 - b) poveikio empirinis vertinimas, įskaitant likvidumo rizikos įverčių atgalinį testavimą;
 - c) ataskaitų teikimo dažnumas ir nuostolių priimtino riba (ribos); ir
 - d) rizikos mažinimo veiksmai, siekiant sumažinti nuostolius, įskaitant vertinimo mažesne nei rinkos verte politiką ir apsaugą nuo atotrūkio rizikos (angl. *gap risk*).
46. KIPVPS turi turėti aiškią kiekvienos kaip užstatą gauto turto klasės vertinimo mažesne nei rinkos verte politiką (angl. *haircut policy*). Kurdamas vertinimo mažesne nei rinkos verte politiką, KIPVPS

⁶ Šiose gairėse dėl užstato valdymo keičiamas esamų KIPVP subjektams taikomų rizikos vertinimo ir bendros pozicijos apskaičiavimo bei sandorio šalies rizikos gairių (nuoroda CESR/10-788) langelis Nr. 9 dėl našaus portfelio valdymo sandorių atveju negrynaisiais pinigais gauto užstato reinvestavimo draudimo.

turi atsižvelgti į turto charakteristikas, tokias kaip kreditingumą arba kainų nepastovumą, taip pat į testų nepalankiausiomis sąlygomis, atliktų pagal 47 punktą, rezultatus. Ši politika turi būti dokumentuota ir ja turi būti pateisintas kiekvienas sprendimas tam tikrai turto klasei taikyti ar netaikyti vertinimą mažesne nei rinkos verte.

47. Prospekte taip pat turi būti pateikta investuotojams aiški informacija apie KIPVPS politiką užstato atžvilgiu. Turi būti nurodyta, kokios rūšies užstatas yra priimtinas, kokio lygio jis turi būti ir kokia yra vertinimo mažesne nei rinkos verte politika; grynąjų pinigų užstato atveju turi būti nurodyta reinvestavimo politika (įskaitant su reinvestavimo politika susijusią riziką).
48. KIPVPS metiniame pranešime turėtų būti pateikiama išsami toliau nurodyta informacija, atsižvelgiant į aplinkybes, susijusias su už biržos ribų dėl išvestinių finansinių priemonių sudarytais sandoriais ir našaus portfelio valdymo metodais:
 - a. emitento tapatybė, kai iš emitento gautas užstatas sudaro daugiau nei 20 proc. KIPVPS grynosios turto vertės; ir
 - b. tai, ar KIPVPS priėmė kaip visišką užtikrinimą užstatu valstybės narės išleidžiamus ar garantuojamus vertybinius popierius.

XIII. Finansiniai indeksai

49. KIPVPS ketinimas didinti diversifikavimo ribas, kaip nurodyta KIPVPS direktyvos 53 straipsnyje, turi būti aiškiai nurodytas prospekte, kartu pateikiant tokią investiciją pateisinančių ypatingų rinkos sąlygų apibūdinimą.
50. KIPVPS neturėtų investuoti į finansinį indeksą, kurio vienas iš komponentų daro tokį poveikį bendrai indekso grąžai, kad yra viršijami atitinkami diversifikavimo reikalavimai, t. y. 20 proc. ir 35 proc. ribos. Finansinį svertą naudojančio indekso atveju vieno komponento bendrai indekso grąžai daromam poveikiui, atsižvelgus į skolintas lėšas, turėtų būti taikomos tos pačios ribos.
51. KIPVPS neturėtų investuoti į žaliavų indeksus, kurie nėra sudaryti iš skirtingų žaliavų rūšių. Apskaičiuojant diversifikavimo ribas, tos pačios žaliavos porūšiai (pavyzdžiui, žaliavos iš skirtingų regionų ar rinkų ar gautos iš tų pačių pirminių produktų pramoninės gamybos procese) turi būti laikomi ta pačia žaliava (preke)) Pavyzdžiui, WTI rūšies žaliavinė nafta, Brent rūšies žaliavinė nafta, benzinas ar mazutas turi būti laikomi tos pačios prekės (t. y. naftos) porūšiais. Jei žaliavos porūšių koreliacija nėra labai didelė, jie neturėtų būti laikomi ta pačia preke. Taikant koreliacijos koeficientą, prekių indekso dviejų komponentų, kurie yra tos pačios prekės porūšiai, koreliacija neturėtų būti laikoma labai didele, jei 75 proc. stebėtų atvejų rodo, kad jų koreliacija nesiekia 0,8. Šiuo tikslu atliekami koreliacijos stebėjimo duomenys turėtų būti apskaičiuojami i) remiantis atitinkamos prekės kainų vienodai vertinama kasdiene grąža ir ii) grąža per ištisinį 250 dienų laikotarpį, pasirinktą kasmet penkerius metus.⁷
52. KIPVPS turėtų galėti įrodyti, kad indeksas atitinka indeksams taikomus KIPVPS direktyvos 53 straipsnyje ir Tinkamo turto direktyvos 9 straipsnyje nurodytus kriterijus, įskaitant tai, kad jis yra atitinkamos rinkos lyginamasis indeksas. Tuo tikslu:

⁷ Šios gairės keičia esamų gairių dėl KIPVPS investavimui tinkamo turto (nuoroda CESR/07-044b) nuostatą dėl žaliavų indeksų. KIPVPS negali investuoti į žaliavų indeksą, kuris neatitinka 51 punkte nustatytų reikalavimų.

- a) indeksas turi turėti vieną aišką tikslą, kad galėtų tarnauti tinkamu rinkos lyginamuoju indeksu;
 - b) indekso komponentų visuma ir pagrindas, kuriuo jie parenkami strategijai, investuotojams ir kompetentingoms institucijoms turėtų būti aiškūs;
 - c) jei grynųjų pinigų valdymas sudaro indekso strategijos dalį, KIPVPS turėtų galėti įrodyti, kad tai neturi įtakos indekso apskaičiavimo metodikos objektyvumui.
53. Indeksas neturėtų būti laikomas tinkamu rinkos lyginamuoju indeksu, jei jis yra sukurtas ir apskaičiuotas vieno ar labai nedidelio rinkos dalyvių skaičiaus prašymu pagal tų rinkos dalyvių specifikacijas.
54. KIPVPS prospekte turėtų būti informacija apie perbalansavimo dažnumą (angl. *rebalancing frequency*) ir jo poveikį sąnaudoms strategijoje.
55. KIPVPS neturėtų investuoti į finansinius indeksus, kurių perbalansavimo dažnumas trukdo investuotojams atkartoti finansinį indeksą. Indeksai, kurie perbalansuojami kelis kartus per dieną ar kasdien, šio kriterijaus neatitinka. Taikant šį punktą, finansinių indeksų techninis koregavimas (finansinius svertus naudojančių indeksų ar indeksų kintamumo koregavimas pagal viešai skelbiamus kriterijus) neturėtų būti laikomas perbalansavimu.
56. KIPVPS neturėtų investuoti į finansinius indeksus, kurių apskaičiavimo metodikos (padedančios, be kita ko, investuotojams atkartoti finansinį indeksą) indekso teikėjas išsamiai neatskleidžia, t. y. nepateikia išsamios informacijos apie indekso sudedamąsias dalis, indekso apskaičiavimą (įskaitant skolintų lėšų poveikį indeksui), perbalansavimo metodiką, indekso pokyčius ir sunkumus, patiriamus, norint laiku teikti tikslią informaciją. Apskaičiavimo metodikose turėtų būti nurodyti svarbūs parametrai ir elementai, į kuriuos investuotojai turėtų atsižvelgti, siekdami atkartoti finansinį indeksą. Tokia informacija esamiems ir būsimiems investuotojams turėtų būti nemokama ir lengvai prieinama, pavyzdžiui, internetu. Informacija apie indekso rezultatus investuotojams turėtų būti laisvai prieinama.
57. KIPVPS neturėtų investuoti į finansinius indeksus, informacija apie kurių sudedamąsias dalis ir šių dalių atitinkamus svorius (angl. *weightings*) nėra skelbiama. Tokia informacija esamiems ir būsimiems investuotojams turėtų būti nemokama ir lengvai prieinama, pavyzdžiui, internetu. Svorius galima skelbti po kiekvieno perbalansavimo retrospektyviai. Tokia informacija turėtų apimti ankstesnįjį laikotarpį nuo paskutinio perbalansavimo, ir joje turėtų atsispindėti visi indekso lygmenys.
58. KIPVPS neturėtų investuoti į finansinius indeksus, kurių komponentų parinkimo ir perbalansavimo metodika nėra paremta iš anksto nustatytomis taisyklėmis ir objektyviais kriterijais.
59. KIPVPS neturėtų investuoti į finansinius indeksus, kurių teikėjas reikalauja užmokesčio už papildomų komponentų įtraukimą į indeksą.
60. KIPVPS neturėtų investuoti į finansinius indeksus, kurių metodika leidžia retrospektyviai keisti anksčiau paskelbtas indekso vertes (angl. *backfilling*).
61. KIPVPS turėtų pakankamai kruopščiai atlikti atitinkamą dokumentuotą indekso kokybės vertinimą. Atliekant tokį vertinimą, būtina atsižvelgti į tai, ar indekso metodikoje yra tinkamai paaiškinti svoriai ir komponentų klasifikacija, remiantis investicijų strategija, ir ar indeksas yra tinkamas, kad jį būtų

galima laikyti lyginamuoju indeksu. Atliekant kruopštų vertinimą, būtina atsižvelgti į klausimus, susijusius su indekso komponentais. KIPVPS turėtų taip pat įvertinti informacijos apie indeksą prieinamumą, įskaitant:

- a) ar yra aiškus lyginamojo indekso aprašas;
- b) ar atliekami nepriklausomi auditai ir kokia tokių auditų apimtis;
- c) kokių dažnumu skelbiamas indeksas, ir ar toks skelbimas padeda KIPVPS apskaičiuoti savo grynąją aktyvų vertę.

62. KIPVPS turėtų užtikrinti, kad būtų atliekami nepriklausomi finansinio indekso vertinimai.

XIV. Pereinamojo laikotarpio nuostatos

63. Visi KIPVPS, sukurti po šių gairių taikymui nustatytos datos, privalo laikytis šių gairių nuo pat savo įkūrimo pradžios.

64. KIPVPS, kurie yra įkurti prieš šių gairių taikymui nustatytą datą ir investuoja į šių gairių nesilaikančius finansinius indeksus, privalo suderinti savo investicijas su šiomis gairėmis per 12 mėnesių nuo šių gairių taikymui nustatytos datos.

65. Reglamento 583/2010 36 straipsnyje apibrėžti struktūrizuoti KIPVPS, kurie buvo sukurti prieš šių gairių taikymui nustatytą datą, neprivalo jų laikytis, jei po šios datos jie nepriima jokių naujų pasirašymų. Tačiau, norėdami esamiems investuotojams ir toliau užtikrinti bazinį investicijų atsipirkimą, tokie KIPVPS gali aktyviai valdyti savo finansines sutartis.

66. KIPVPS, kurie buvo sukurti prieš šių gairių taikymui nustatytą datą, privalo suderinti savo portfelio užstatą su šiomis gairėmis per 12 mėnesių nuo jų taikymui nustatytos datos. Tačiau grynąjį pinigų užstatą reinvesticijos po šių gairių taikymui nustatytos datos privalo atitikti šias gaires nedelsiant.

67. KIPVPS, kurie buvo sukurti prieš šių gairių taikymui nustatytą datą ir yra sudarę įplaukų dalijimosi susitarimus, privalo pradėti laikytis šių gairių 28 punkto per 12 mėnesių nuo jų taikymui nustatytos datos.

68. KIPVPS, kurie buvo sukurti prieš šių gairių taikymui nustatytą datą, neprivalo laikytis jų nuostatų dėl identifikacinio trumpinio tol, kol neįvyks vienas iš šių įvykių:

- a) pirmą kartą po šių gairių taikymui nustatytos datos bus pakeistas fondo pavadinimas dėl kokios nors kitos priežasties;
- b) sueis dvylika mėnesių nuo gairių taikymo datos.

69. UCITS ETF, kurie buvo sukurti prieš šių gairių taikymui nustatytą datą, privalo laikytis jų nuostatų dėl antrinės rinkos investuotojų nuo pat jų taikymui nustatytos datos.

70. Reikalavimai dėl esamo KIPVPS prieš gairių taikymo datą sudarytų taisyklių ar steigimo dokumento, jo prospekto, investuotojams skirtos pagrindinės informacijos dokumento ar rinkodaros pranešimo turinio įsigalioja tik po to, kai:

- a) pirmą kartą po šių gairių taikymui nustatytos datos bus paskelbtas toks dėl kitos priežasties pataisytas ar pakeistas dokumentas ar pranešimas; arba
 - b) sueis dvylika mėnesių nuo gairių taikymo pradžios datos.
71. KIPVPS, kurie buvo sukurti prieš šių gairių taikymui nustatytą datą, neprivalo laikytis su užstato diversifikavimu susijusiam prospekto skaidrumui taikomų nuostatų, kol:
- a) pirmą kartą po šių gairių taikymui nustatytos datos bus paskelbtas toks dėl kitos priežasties pataisytas ar pakeistas prospektas; arba
 - b) sueis dvylika mėnesių nuo gairių taikymo pradžios datos.
72. Skelbti esamo KIPVPS ataskaitoje ar finansinės atskaitomybės dokumentuose informaciją apie ataskaitinius laikotarpius, kurie baigėsi prieš gairių taikymui nustatytą datą, nereikalaujama.